

NOWY ZAM

Niezawisłe pismo tygodniowe.

Kto raz spróbował
ten przekonał się, że tylko „MARY”
jest najlepszą terpentynową
PASTĄ do OBUWIA

Pasta „MARY” dzięki swym własnościom
chemicznym czyni skórę odporną na wilgoć,
zapobiega pękaniu i nadaje obuwii piękny
połysk. Żądać wszędzie!

Pareę uwag.

W kraju naszym, dziwne mamy kontrasty.
Obok niezwyklej galanterji i subtelniejszych uczuć
razi wszędzie wstrętny objaw braku kultury u
jednostek u góry jak i u mas z dołu.

Obok szczytnego poświęcenia swego ja na
ołtarzu dobra ogólnego sobkownstwo do obrzydzenia,
obok umiłowania piękna w jego objawach
niechlujstwo duszy i ciała.

Jesteśmy narodem, gdzie na podłożu jeszcze
mało kulturalnym wykwitają wspaniałe kwiaty
wzniosłych ideałów i tak czystych uniesień, jak
może nigdzie na świecie. Musimy starać się
koniecznie, aby tę wzniosłość serc i czynów utrzymać,
wyplenić zaś chropowatość dusz jeszcze nie-
uobywatelnionych. Od tego zależy przyszłość
Polski, jej ład, jej oblicze duchowe i majestat.

Pierwszą rzeczą ku temu, to wyzbycie się
sobkownstwa. Bo cóż przyjdzie Rzeczypospolitej

naszej, gdy obywatele jej wyłącznie o sobie my-
śleć będą, niezdolni do ofiary na rzecz państwa
własnego. Nie chodzi o wyłączone poświęcenie się
dla ogółu, ale o to stałe poczucie do ofiarności,
czy to moralnej, czy materialnej. Ale wielu z
tych, którzy, zdawało się z brzmień nazwisk
czysto polskich, powinni mieć zakorzeniony zmysł
patriotyczny, społeczny mało są skłonni do szla-
chetniejszych uczuć, bo patriotyzm wszak to ofiara,
a oni do niej nie zdolni, wpatrzeni w swój dobro-
byt i w swoje sobkownstwo. Ale musimy walczyć
z tem, starać się, aby skruszyć skorupę serc ego-
istycznych, niech i one z czasem biją w takt
pieśni odrodzenia.

Jeżeli jednak poczucie społeczne, szczerą
miłość ofiarną do kraju u jednostek prywatnych
jest bardzo pożądana, to cóż mówić o osobach,
które z charakteru swego stanowiska obowiązane
są do dbałości o dobro swego państwa, o jego
rozkwit pod każdym względem. Mówię o urzę-
dnikach.

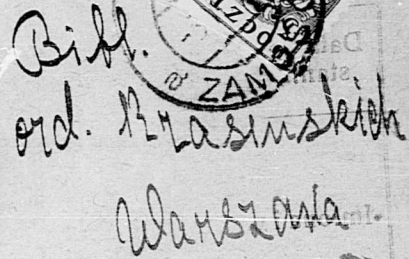
Tymczasem wielu z nich dbałości tej nie
okazuje, przeciwnie szkodzi państwu pod każdym
względem. Pomijając łapownictwo, szkodzi nawet
swym stosunkiem do publiczności. Nie jednemu
z nich zdaje się, że uprawniony jest z racji urzędu
do gburstwa i do nietaktów. Nikomu nie wolno
być opryskliwym wobec ogółu lub swych pod-
władnych, a tembardziej urzędnikowi, który wi-
nien wiedzieć, że ma służyć rzetelnie, będąc
sługą narodu.

A teraz inna sprawa.

Wielkim niedołęstwem ze strony rządu tole-
rancja żywołów, które chcą za wszelką cenę
wnieść rozkład do naszego życia państwowego,
które gwoli ujęcia władzy w swoje ręce burzą
podstawę ładu i porządku, a wszelki objaw
postępu i demokratyzmu pojmują nie jako zja-
wisko idące zawsze tylko w parze z wolą ogółu,
ale jako własną samowolę i narzucanie się choćby
terrorem.

Bolszewizm, akt gwałtu, jako taki wbrew
woli i interesom ogółu stosowany, stanowi czer-
woną odmianę absolutyzmu i winien być jako
taki pojęty przez kierujące czynniki Rzeczypos-
politej ludowej.

Wstrętnym nam był absolutyzm najeźdźcy,

tem obydniejszą czerwoną tyranją swojską, choć zaszczerpiona ze wschodu. Oczywista paskarstwo, nadużycia władz, łapownictwo, przy ciemnocie mas sprzyja epidemii. Sprzyja temu również zacierzwienie partyjne, które nie mogło by mieć miejsca w żadnej partji, gdyby te wymagały od swych członków obok zgody na cele i programy przede wszystkim uczciwości w życiu prywatnym i partyjnym czy też społecznym. Terror by wtedy istnieć nie mógł absolutnie, bo uczciwość i etyka wykluczały by go zupełnie z taktyki dążeń grup czy jednostek.

Takie fakta, jak żądza wymuszenia strejku na kolejach wbrew stanowisku kolejarzy jako całości traktowane być winny jako bolszewizm, jako zdrada państwa, a ci co terror stosują, winni uleść zagładzie.

Każdy w wolnym państwie może mieć różne przekonania społeczne i polityczne, tak być powinno, ale tych przekonań nie wolno narzucać nikomu siłą, a zbrodnią jest stosować terror jako argument w demokratycznej republice.

Humanitaryzm wobec szatanów na nie się nie zda. Dobre to na czasy normalne kiedy jest czasu dostatecznie, aby przerobić duszę człowieka wychowaniem (nie więzieniem, bo to korzyści moralnej nie da społeczeństwu) ale nie dzisiaj, kiedy cała energia kraju skierowana być musi na budowę państwa i obronę od wrogów nazewnątr.

Ta tolerancja rządu wobec burzycieli ładu wywiera skutek przeciwny. Agitatorzy bolszewicy, ufni w bezkarność, stosują swoje metody w dalszym ciągu, demoralizując coraz więcej ciemny tłum, który widząc słabość rządu, poddaje się z łatwością ich szatańskim wpływom. Te eksperymenty bolszewickie budzą zwierzęce instynkta u ludzi nie tylko zwyrodniałych, ale i dotąd biernych. Czyż bowiem przykłady stosowanego terroru dla celów ekonomicznych i politycznych, nie stają się przyczyną bandytyzmu po wsiach i miasteczkach? czy nie pod wpływem bolszewizmu są na porządku dziennym zabójstwa z zemsty za udaremnione kradzieże drzewa z lasów prywatnych lub państwowych?

Świeżo wypadek taki zdażył się 18 b. m. w naszym powiecie w Brodach, gdzie w lesie zastrzelono zniemacka syna podleśnego.

A ten ochydny fakt, jaki miał miejsce niedawno w Zamościu: wyczekiwanie bab podmiejskich z koszykami na targu na pogrom żydów, aby wypełnić je zrabowanymi towarami, czyż do tej kategorii wpływów nie należy?

A rozkradzenie mąki z młyną?

Fakta takie, to skutki kilku przyczyn: zarazy bolszewickiej, paskarstwa i łapownictwa, ale i również zbytnej pobłażliwości ze strony czynników kierujących, niereagujących na zło, którego jad należy wypalać żelazem, a nie dawkami morfiny.

Baczmy, aby nie było zapóźno!...

Stefan Miller naucz. gimn.

Ś. P. Józef Cwiękała (Sławek).

W szpitalu wojskowym w Zamościu zmarł d. 5 Marca r. b. ś. p. Józef Cwiękała chorąży wojsk polskich i pochowany został na cmentarzu wojskowym polskim w mogile № 19.

Oto co pisze o Nim „Dziennik Cieszyński“:

„O jedno nazwisko zubożało grono młodzieży naszej, tak dla przyszłości Śląska potrzebnej; o jedno nazwisko wzrosła liczba tych, co o tę przyszłość walczyli i padli w ciężkich trudach wojny. A ubyla jednostka naprawdę wartościowa i sympatyczna, jedna z tych co na pierwszy rzut oka chwytają za serce.

Znali go wszyscy, którzy interesowali się wojskowym ruchem polskim na Śląsku. Zapalony sokół gniazda cieszyńskiego, jeden z pierwszych członków drużyny sokolej na Śląsku, ceniony dla zalet charakteru, lubiany powszechnie za swój złoty humor i niefrasobliwość, z ustawiczną piosenką na ustach. Kiedy tworzył się oddział śląski legionowy dodano „Sławka“ miano. I poszedł z żelazną brygadą Hallera, przebył całą kampanję karpacką, besarabską, wreszcie wołyńską. Kilkakrotnie ranny zawsze się wylizal, a pierś zdobiły coraz nowe medale. Pojmany w niewolę rosyjską ucieka szczęśliwie po kilku miesiącach i służy dalej już jako sierżant. Znane wypadki skłaniają go do przejścia w szeregi armii austriackiej, w której bierze udział w ciężkich walkach na froncie włoskim. Ciężko zatruty gazami wraca do szpitala z nowymi odznaczeniami. Po ostatnim pogromie armii austriackiej wraca natychmiast w szeregi wojska polskiego już jako chorąży i służy dalej. Bitwa pod Inowrocławiem, potem ofenzywa w grupie Rydza-Smigłego na Wołyniu. Tam został. Nie wraza kula, ani hajdamacki bagnet, ale grasująca epidemia tyfusu przerwała życie młodego latami, ale starego trudami żołnierzyka polskiego. Nie twardy mus i konieczność ale szczerzy zapał i ochota, porwały kilkunastoletniego chłopca w wir wojny; nie karjera ani obrachowanie, ale idea kazała mu wytrwać i służyć do końca. Za tę szczerą i dobrą wolę, za to polskie junactwo, za ofiarne znoje, Czesć jego pamięci.

HALERCZYCY.

Ukazała się na murach miasta następująca odezwa:

Obywatele!

Wchodzące wojska polskie przywracają wam i zapewniają bezpieczeństwo życia i mienia jako obywatelom Państwa Polskiego bez względu na narodowość i wyznanie.

Żądam jednak bezwzględne posłuchu i stosowania się do wszelkich zarządzeń władz

MIEJSKI

i tylko 4 występy!

TEATR

KAROLA ADWENTOWICZA I JANINY NOSARZEWSKIEJ

Czwartek 29 Maja

„SĄSIADKA“
T. Jaroszyńskiego

Piątek 30 Maja

„NAPASĆ“ (ASANI)
H. Bernsztajna.

Sobota 31 Maja

„TOSAMO“
L. Staffa.

Niedziela 1 Czerwca

„Prof. Storicyn“
L. Andrejewa.

wojskowych, jak również współdziałania przy zaprowadzaniu porządku w kraju.

Wszelkie przeciwienie się zarządzeniom władz wojskowych i wykroczenia będą surowo karane.

Wszelką broń, amunicję i materiały wojenne będące w posiadaniu prywatnym, należy niezwłocznie najdalej w ciągu 3 dni od ogłoszenia, złożyć u miejscowych władz wojskowych za pokwitowaniem.

Ktoby zaniedbał wykonać to zarządzenie, i na czym obszarze zostanie znaleziona broń, amunicja lub materiały wojenne, zostanie oddany pod sąd wojenny.

Władze wojskowe w miarę potrzeby zorganizują później w pewnych miejscowościach strażę obywatelską, których uzbrojenie dostarczą władze wojskowe.

Oczekuję współdziałania wszystkich obywateli, aby w celu uchronienia tej części kraju od głodu, przystąpili do zagospodarowania gruntów zniszczonych lub nie zasianych. Pomocy wszelkiej w tym kierunku udzielać będą władze wojskowe i cywilne.

Obywatele! Od waszego zachowania się zależy, aby ciężary stanu wojennego zostały jak najrychlej zniesione i zaprowadzone w krótkim czasie rządu władz cywilnych, które będą pracowały nad rozkwitem tej zniszczonej wojną części kraju, nad którą Państwo Polskie roztoczy troskliwą opiekę.

Jenerał HALLER.

Jak widzimy z treści odezwy nie jest ona przystosowana zupełnie do pow. Zamojskiego, który od dawna posiada władze cywilne, strażę bezpieczeństwa i t. p. Po co więc było je rozlepić? Dobrze jeszcze, że Magistrat nie kazał rozkleić nadesłanych odezwy w języku rusińskim. Życzliwi nam mogliby to wykorzystać...

KRONIKA.

Ofiara. Z inicjatywy Komitetu powitalnego wojsk Hallera na przyjęcie ich zebrano następujące sumy:

Lista № 1 Ordynacka	Kor. 6652
" 2 p. Orłowskiej	" 245
" 3 p. Zubowiczowej	" 385
" 4 p. Poznańskiej	" 52
" 5 p. Stodołkiewicza	" 2240
" 6 p. Marguliesy	" 900
Syndykat Rolniczy	" 500

Razem K. 10974

Koszta pg. r-ków p. Hernhuta 120, Nahajskiego 83, mycia podłóg 110, razem wynosiły K. 313.

Pozostałą sumę zdecydowano wręczyć dowódcy I korpusu gen. Odry z prośbą o przeznaczenie jej na potrzeby żołnierzy Halerczyków, ponieważ urządzenie przyjęcia natrafiało na poważne trudności.

Gener. Odry listem z 17 b. m. pisze do p. Stodołkiewicza: Mam zaszczyt pokwitować Panu odbiór 10661 koron zebranych przez powodowanych szlachetnymi zamiarami mieszkańców Zamościa dla żołnierzy I korpusu, którzy byli na leżach w Zamościu.

Stosownie do naszej wczorajszej rozmowy mam zamiar uczynić z tej sumy następujący uczynek:

5000 koron na zapomogi dla rodzin żołnierzy najbardziej potrzebujących wsparcia.

5661 kor. na kupno tytoniu i innych przedmiotów miłych żołnierzowi.

Proszę Pana wyrazić mieszkańcom Zamościa serdeczne dzięki od żołnierzy I korpusu, oraz przyjmując wyrazy mego szczególnego poważania.—O d r y.

—**Ulga taryfowa dla młodzieży.** Sekcja Szkolnictwa Zawodowego Min. Wyz. Rel. i Ośw. Publ. komunikuje na podstawie pisma Min. Komunik. z dnia 31 marca 1919 r. Nr. 277/III, iż na przejazd młodzieży szkolnej w wagonach kl. III-ej została udzielona ulga taryfowa w rozmiarze 50% taryfy zwykłej i ulga ta może być zastosowana i przy wycieczkach, odbywanych pod kierunkiem nauczycieli.

—**Stary ogród miejski** zapewne jeszcze długi czas będzie letnim salonem dla Zamościa; czy więc nie należałoby go zamieść i uporządkować nieco? wyrzucić wrony? powiększyć ilość ławek?

—**Gimnazjum żeńskie** w Zamościu, jak się dowiadujemy, zostało upaństwowione i z nowym rokiem szkolnym przechodzi na koszt skarbu. Ważny ten krok naprzód w nabywaniu wiedzy dla całej okolicy Zamościa zawdzięczać należy dyr. gimnazjum p. Lewickiemu i personelowi nauczycielskiemu, którzy nie zrażając się trudnościami finansowymi i pedagogicznymi potrafili utrzymać zakład na wysokim poziomie.

NADEŚLANE.**Oświadczenie.**

Deszło do mej wiadomości, że pewne osoby rozsiewają tendencyjnie zmyślane nieprawdziwe wieści, w sprawie rzekomo popełnionych nadużyć w magazynach monopolu cukrowego w powiecie Zamojskim.

W imię prawdy wyjaśniam, że w dniu 31. października 1918. wysłano jeszcze do Gen. Gubernatorstwa w Lublinie przepisany wykaz miesięczny monopolu cukrowego za miesiąc październik 1918 r. zawierający imienny wykaz wszelkich nadeszłych i wydanych ilości cukru, stan magazynów oraz buchalteryjne zamknięcie kasowe.

W pierwszych zaś dniach listopada 1918 r. wydano za wiedzą ówczesnego kom. rządu pol. oraz komendanta milicyi miejskiej przydzielony na miesiąc listopad kontyngent cukru monopolowego na aprowizacyę powiatu dotychczasowym hurtownym koncesyonaryuszom Syndykatomu rolniczemu i Żebrackiej w Zamościu, Listhausowi w Nowej Osadzie, Stowarzyszeniu spożywczemu w Szczebrzeszynie oraz Friedmanowi i Rancowi w Zwierzyńcu.

Faktury na powyższy cukier znajdujące się w księdze faktur monopolu cukrowego w Zamościu, zostały zapłacone przez hurtowników, jak zwykle wprost do kasy powiatowej w Zamościu.

Wszystkie dokumenta odnoszące się do tej sprawy oraz magazyny cukrowe oddałem komisyjnie w myśl zarządzenia kom. rządu pol. z dnia 8. listopada 1918 r. l. 59. p. Kajetanowiczowi w dniu 9. listopada 1918 r. albowiem wniosłem prośbę o zwolnienie mnie z obowiązków referenta aprowizacyjnego.

Równoczesne oświadczam, że przeciw znanym mi obecnie z nazwiska osobom rozsiewającym o mnie fałszywe wieści wniosłem doniesienie karne, zaś tych, którzy mają czelność w czasie mojej nieobecności szarpać mnie na honorze, wzywam publicznie, aby mieli również odwagę wnieść w powyższej sprawie

doniesienie do prokuratoryi państwa, podpisane swem pełnem imieniem i nazwiskiem.

Waleryan Zapła były referent aprowizacyjny

Kraków Czarnowiejska L. 30.

OBWIESZCZENIE.

Sejmik Powiatu Zamojskiego podaje do wiadomości zainteresowanych, że Sejmik otrzymał od Ministerstwa Robót Publicznych pożyczkę w wysokości 800,000 k. na cele odbudowy zniszczonych wskutek działań wojennych okolic i może udzielać, począwszy do zaraz pożyczki Stowarzyszeniom budowlanym zalegalizowanym przez władze, wsiom, na podstawie uchwał gromadzkich, mniejszym grupom składającym się z kilku, lub kilkunastu osób, zakładom przemysłowym na uruchomienie wytworni materiałów budowlanych i wreszcie pojedynczym osobom posiadającym mniejsze warsztaty lub zakłady do wyzoru towarów do budowy, którzy udowodnią, że produkowane przez nich towary będą użyte na cele odbudowy.

Za wziętą pożyczkę odpowiedzialni są solidarnie wszyscy członkowie Stow. Budow. gospodarze wsi, mniejsze grupy i pojedyncze osoby poręczają za zwrot swoim majątkiem lub zabezpieczają wysokość pożyczki swoją nieruchomością lub poręczeniem.

Od pożyczki pobierany będzie procent płatny z góry co rok.

Nadto Sejmik może udzielać na spłaty towary potrzebne do budowy, jak cegłę wapno i t. p.

Zgłoszenia wraz z projektowanym uruchomieniem, ew. założeniem nowej wytworni należy nadsyłać z podaniem adresu do Wydziału Sejmiku lub do Państw. biura odbudowy w Zamościu.

Jest do sprzedania kamienica parterowa z oficyną z pomieszczeniem na restaurację, piekarnię, warsztat rzeźniczy. Wiadomość: Rekord w Zamościu.

Prenumerata „Nowin Zamojskich“ wynosi
20 K. rocznie, 10 K. półrocznie.

CENY OGŁOSZEŃ: cała kolumna 100 koron
Drobne ogłoszenia 30 halerczy za wyraz

Adres redakcji i administracji: **Zamość.**

Redaktor i wydawca **Józef Lesiewski.**